

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	At arbejde med kilder	Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan identificere historiske problemstillinger • Eleven har viden om kendetegn ved historiske problemstillinger 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> • stille relevante spørgsmål, der er rettet mod at undersøge livet som fæstebonde i 1700-tallet • gøre rede for mindst tre kriterier, som spørgsmål til historie skal opfylde for at kunne betegnes som en historisk problemstilling • vurdere om spørgsmål, der er rettet mod livet som fæstebonde i 1700-tallet, er brugbare som problemstillinger 	Historie 6 Grundbogen side 4-7. Kopiside 1-6b fokuserer på arbejdet med forskellige kilde typer. De kan bruges i egentlige kildekurser eller inddrages løbende		
			<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan vurdere brugbarheden af historiske spor, medier og andre udtryksformer til at belyse historiske problemstillinger • Eleven har viden om kildekritiske begreber 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan • gøre rede for kildeværdien af billedkilderne (kilde 2) til at få oplysninger om livet som fæstebonde i 1700-tallet • forklare, hvordan billedkilderne (kilde 2) kan bruges som kilder til ophavstiden • give eksempler på, hvilke kilder der vil være optimale, hvis man vil vide noget om livet som fæstebonde i 1700-tallet 			

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Renæssancen	Kronologi og sammenhæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan begrunde principper for inddeling af historien • Eleven har viden om principper for inddeling af historien 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • gøre rede for træk, der kendetegner renæssancen som periode • sammenligne andre perioders principper for overblik med renæssancen • forklare, hvordan renæssancen bredte sig i Vesteuropa • give eksempler på væsentlige hændelser, der fandt sted i renæssancen 	Historie 6 Grundbogen side 7-27, Kopiside 7-13		
<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse • Eleven har viden om kanonpunkter 			Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • sætte kanonpunkterne "Christian 4." og "Den Westfalske Fred" i historisk sammenhæng • bruge kanonpunkterne "Christian 4." og "Den Westfalske Fred" til at fortælle om magtforhold i Danmark og Europa i 1600-tallet • forklare baggrunden for forskellige vurderinger af Christian 4.'s handlinger som konge 				
Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum		<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan analysere brug og funktion af fortalt historie • Eleven har viden om særtræk ved fortalt historie 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • give eksempler på, at beretninger fra renæssancen har betydning for nutiden • give eksempler på, at synet på Christian 4. har ændret sig i tidens løb • forklare, hvordan fortællinger om Christian 4. er påvirket af fortællingernes ophavstid, formål og funktion 				

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Dan- mark som koloni- magt	Kronologi og sammen- hæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved histo- riske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan redegøre for samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie • Eleven har viden om samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • fortælle om motiverne bag dansk kolonipolitik • give eksempler på konsekvenser af dansk kolonipolitik i kolonierne og i Danmark • forklare, hvorfor kolonierne blev afviklet 	Historie 6 Grundbogen side 28-51, Kopiside 14-18		
<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse • Eleven har viden om kanonpunkter 			Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • gøre rede for begivenheder i Danmark og Europa, der førte til ophævelsen af slavehandelen • sætte kanonpunktet ”ophævelsen af slavehandelen” i sammenhæng med dansk kolonihistorie • bruge kanonpunktet ”ophævelsen af slavehandelen” til at diskutere økonomiske, politiske, moralsk/etiske forklaringer på, at slavehandelen ophørte 				
Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden		<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan læse historiske kilder og udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold og formål • Eleven har viden om fagord og begreber og historiske kilders formål og struktur 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • med egne ord forklare de faglige begreber, der anvendes i kapitlet • ud fra kilderne udlede samtidsens syn på slaver • beskrive og forklare ændringer i den danske regerings opfattelse af Grønland og grønlanderne fra 1850 til 1950, som den fx kommer til udtryk i kilderne i Grundbogen side 46 og 47 • afkode og fortolke kapitlets billedkilder 				

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Dan- mark som koloni- magt	Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum	<ul style="list-style-type: none">• Eleven kan forklare historiske fortællingers sammenhæng med fortidsfortolkninger og nutidsforståelser• Eleven har viden om enkle sammenhænge mellem fortidsfortolkninger og nutidsforståelser	Eleven kan <ul style="list-style-type: none">• give eksempler på, at fortællinger om kolonitiden påvirkes af fortidsfortolkning og nutidsforståelser• ud fra fortællinger om kolonitiden forklare samspil mellem fortidsfortolkning og nutidsforståelser• på historiefaglig baggrund drøfte ønsket om, at den danske regering skal sige undskyld for kolonipolitikken i 1600-1800-tallet			

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Sørø- vere	Kronologi og sammenhæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan placere historiske perioder i absolut kronologisk sammenhæng • Eleven har viden om historiske perioders tidsmæssige placering 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • placere de behandlede begivenheder tidsmæssigt • forklare, hvorfor sørøvernes måde at være på, ændrer sig over tid • i tid og rum fortælle om kapers funktion i krige 	Historie 6 Grundbogen side 52-75, Kopiside 19-24		
		Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger • Eleven har viden om kriterier for opstilling af enkle historiske problemstillinger 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • udpege spørgsmål fra Find ud af ..., der kan karakteriseres som problemstillinger • udarbejde fagligt relevante spørgsmål til temaet om sørøvere og bearbejde dem til problemstillinger • udarbejde en problemstilling, der kan anvendes i forbindelse med Arbejd videre-opgaven om historiebrug (Grundbogen side 25) 			
		Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan begrunde valg af historiske scenarier til at få indsigt i samfundsforhold i fortiden • Eleven har viden om kriterier for valg af historiske scenarier 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • give eksempler på brug af fortællinger og iscenesættelser af sørøvere i forskellige kontekster • forklare forskellige formål og virkemidler i brug af fortællinger om sørøvere • historiefagligt karakterisere og vurdere brug af sørøvere i fx spillefilm, fiktion og reklamer 			

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Osman- nerriget	Kronologi og sammen- hæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved histo- riske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan placere historiske perioder i absolut kronologisk sammenhæng • Eleven har viden om historiske perioders tidsmæssige placering 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • i tid placere væsentlige begivenheder i Osmannerrigets historie • forklare grunde til Osmannerrigets ekspansion • diskutere interne og eksterne forklaringer på Osmannerrigets opløsning 	Historie 6 Grundbogen side 76-97, Kopiside 25-28		
<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan redegøre for samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie • Eleven har viden om samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie 			Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • fortælle om konflikter og krige mellem Vesteuropa og Osmannerriget • give eksempler på forskellige tiders opfattelser af Osmannerriget/Tyrkiet • give eksempler på kulturudveksling mellem Osmannerriget og Vesteuropa 				
Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden		<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan vurdere brugbarheden af historiske spor, medier og andre udtryksformer til at belyse historiske problemstillinger • Eleven har viden om kildekritiske begreber 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • afkode og fortolke kapitlets billedkilder • bruge kapitlets kilder til at fortælle om forhold i Osmannerriget • funktionelt anvende kildekritiske begreber i analysen af kilderne og besvarelsen af spørgsmålene (Find ud af ...) • diskutere kildernes troværdighed 				

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Osman- nerriget	Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan analysere brug og funktion af fortalt historie • Eleven har viden om særtræk ved fortalt historie 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • ud fra beretninger om Osman- nerriget forklare samspillet mellem fortidsfortolkning og nutidsforståelser • give eksempler på og forklare, hvordan livet i Osmannerriget har været opfattet i Vesteuropa • samtale om kulturmøder mellem Osmannerriget og Vesteuropa • finde eksempler i kapitlet på, at dets ophavsmænd ikke er tyrkere 	Historie 6 Grundbogen side 76-97, Kopiside 25-28		

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	1. Verdens- krig	Kronologi og sammenhæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan identificere brud og kontinuitet i historien • Eleven har viden om væsentlige træk ved historiske perioder 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • fortælle om forhold i Europa, der før krigen tydede på kontinuerlig fremgang • give eksempler på og forklare, hvad der var afgørende nyt i måden at føre krig på • karakterisere aspekter i fredsftalerne som brud eller kontinuitet 	Historie 6 Grundbogen side 98-121, Kopiside 29A-36		
<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan redegøre for konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden • Eleven har viden om konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden 			Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • fortælle om Danmarks neutralitetspolitik • give eksempler på, hvordan krigen påvirkede befolkningen i Danmark • forklare, hvorfor dansksindede nordslesvigere deltog i krigen på tysk side 				
Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden		<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger • Eleven har viden om kriterier for opstilling af enkle historiske problemstillinger 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • bearbejde spørgsmål vedrørende 1. Verdenskrig til problemstillinger • funktionelt inddrage punkter fra analysemodellerne (Grundbogen side 4-7) i arbejdet med spørgsmålene (Find ud af...) 				

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	1. Verdens- krig	Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan opstille historiske scenarier for at få indsigt i samfundsforhold i fortiden • Eleven har viden om elementer, der indgår i historiske scenarier 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> • give eksempler på de krigsførende parter fjendebilleder • på baggrund af analyse af propagandaplakater beskrive og forklare baggrunde for de opfattelser, som de krigsførende parter forsøgte at give af hinanden 			
			<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan analysere brug og funktion af fortalt historie • Eleven har viden om særtræk ved fortalt historie 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> • ud fra fremstillinger om 1. Verdenskrig forklare samspillet mellem fortidsfortolkninger og nutidsforståelser • give eksempler på og forklare den betydning, fortællinger om begivenheder under 1. Verdenskrig har fået for eftertiden • gøre rede for, hvilken betydning Grundbogens beretning om 1. Verdenskrig har haft på dem 			

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Børn og unge	Kronologi og sammenhæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan begrunde principper for inddeling af historien • Eleven har viden om principper for inddeling af historien 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • tidsfæste væsentlige begivenheder og sammenhænge, der behandles • karakterisere de perioder, der omtales i temaet • gøre rede for sammenhænge mellem samfundsudvikling og opfattelser af børn og unge 	Historie 6 Grundbogen side 122-142, Kopiside 37A-42		
<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan redegøre for konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden • Eleven har viden om konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden 			Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • give eksempler på, hvordan ungdomskulturer i Danmark var inspireret af amerikanske i 1950'erne og 1960'erne • gøre rede for, hvordan ungdomskulturer i Danmark er kommet til udtryk i tidens løb 				
Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden		<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan læse historiske kilder og udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold og formål • Eleven har viden om fagord og begreber og historiske kilders formål og struktur 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • bruge faglige begreber i analysen og fortolkningen af kilderne • bruge kilderne til at slutte sig til ophavsmændenes syn på børn og unge • på baggrund af arbejdet med tekster, billeder og kilder formulere en historisk sammenfatning af forandringer i børns og unges liv fra 1700-tallet til nu • karakterisere og vurdere årsagssammenhænge i teksten 				

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Børn og unge	Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum	<ul style="list-style-type: none">• Eleven kan forklare historiske fortællingers sammenhæng med fortidsfortolkninger og nutidsforståelser• Eleven har viden om enkle sammenhænge mellem fortidsfortolkninger og nutidsforståelser	Eleven kan <ul style="list-style-type: none">• ud fra kapitlets fremstilling af børns og unges live karakterisere forfatterens opfattelse af forholdene på forskellige tider• ud fra eksempler i kapitlet forklare, at fremstillingen udtrykker samspil mellem fortidsfortolkninger og nutidsforståelser• fortælle om tidstypiske forklaringer i kilderne			